

Domoznanski mozaik – Na današnji dan

ODPRTJE NOVE ŠOLE NA VELIKI DOLINI

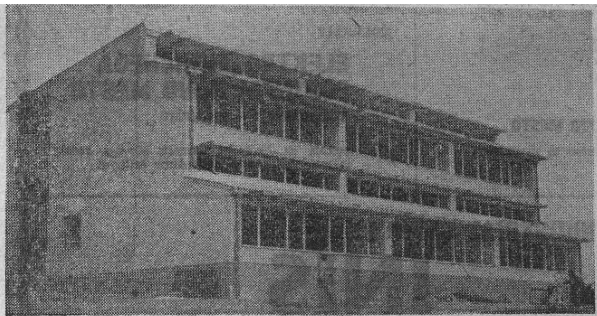
Na današnji dan, 28. oktobra 1965, so se za učence iz šestnajstih vasi odprla vrata nove šole na Veliki Dolini. Osrednji dogodek praznika občine Brežice je obenem predstavljal izpolnitev dolgoletne želje. Moderna in prostorna hiša znanja je domačine upravičeno napolnjevala z veseljem in ponosom.

Tega dne so tesne in neprimerne učilnice postale preteklost. Ustvarjene so bile nove možnosti za sodoben pouk, dodatno učno pomoč in izvedbo šolskih krožkov. Učiteljska zbornica ni več služila še za kabinet in skladišče. Prav tako ni bilo več potrebe po ločenem oddelku šole na Mokricah. Eno od mnogih novosti je predstavljala obvezna nošnja šolskih copatov.

Zgodovina šole na Veliki Dolini se je začela pisati leta 1856 z ustanovitvijo župnijske šole. Dve leti pozneje je ta postala enorazredna ljudska šola s sedežem v poslopiju sedanjega krajevnega urada. Že v času stare Avstrije so za potrebe trirazrednice od zasebnika kupili hišo in jo preuredili v učilnice. Pri tem je ostalo do leta 1965, ko šola pod svojo streho že lep čas ni mogla sprejeti vseh učencev osemletke.

Novo šolsko poslopje bi stalo že nekaj let, če ne bi krajanov razdvojila odločitev, kje naj gradijo: v Novi vasi ali na Veliki Dolini. Zemljišče, na katerem je bila šola zgrajena, je bilo v ta namen kupljeno davnega leta 1928, medtem ko pobude za novogradnjo šole segajo v začetek prejšnjega stoletja.

Pred šestimi desetletji je prag nove šole na Veliki Dolini prestopilo 290 šoloobveznih otrok, rastoče število rojstev v okolišu pa je obetalo še živahnejši vrvež po šolskih hodnikih. V šolskem letu 2023/24 je bilo v velikodolinski šoli v 9 oddelkov vključenih 129 učencev.

Se teden dni in nova šola na Veliki Dolini bo sprejela pod svojo streho 290 učencev iz okoliša Jesenic in Velike Doline

Nova šola na Veliki Dolini: darilo šestnajstim vasem...

Dolinci so te dni polni veselja pričakovanja. Ko se srečujem z njimi, so zgovorni in šegavi kot vedno, le za spoznanje manj pikri, kot jih poznam sicer. Kako tudi ne? Mnogo tega, s čimer niso bili zadovoljni, jim ne dela več preglavice. Uresničila se jim je marsikatera dolgoletna želja, predvsem pa največja — dobili so novo šolo, ki jo bodo slovesno odprli na praznik brežiške občine.

V Mokricah ne bo več šolarjev

Domačinka Pavlina Lazanški je ena tistih mater, ki imajo kar po tri otroke v šoli. Cilka, najstarejša hči, obiskuje 7. razred, Ivan 6. razred, Lujke pa je zdaj v četrtem. Nove šole se v tej družini veselijo vsi po vrsti.

»Že več mesecev mi moji šolarji dopovedujejo, da bodo morali v novi šoli nositi opazke,« je smeje omenila tov. Lazanška in izjavila, da jim bo copate zdaj zares kupila.

O novi šoli je vedela povedati, da je lepa in svetla, čeprav si je prav od blizu še ni ogledala. Sin Ivan je lani obiskoval razred v Mokricah. Z zadovoljstvom je ugotovila, da otrokom ne bo več treba hoditi tja.

»To mi ni bilo nikoli po volji,« je dejala.

»Morda zaradi tega, ker je daleč?«

»Ne. Otroci so tam čisto zase. Nobene povezanosti nimajo s šolo tukaj in v tistem okolju se navzamejo samo slabega. Mikajo jih avtomobili, turisti, konji in vse, kar se dogaja v gostišču. Zjutraj silijo prej v šolo, opoldne pa se ne vračajo pravočasno domov.«

Nova šola bo torej rešila starše velikih vzgojnih skrbi.

Ljudje so dolgo oklevali, kam naj postavijo novo šolo

Če kdo težko čaka pouka v novem šolskem poslopju, potem so to gotovo učitelji. V sedanji zgradbi nimajo zase nobenega prostora. Med odmorom se lahko zadržujejo le v mrazu veči, dokler pa je toplo, prebijejo preste minute zunaj na soncu. Pisarno imajo v sosednji stavbi, a je hkrati tudi za kabinet, zbornico in skladišče.

Tovarišico Heleno Nikoličev, predsednico delovne skupnosti osnovne šole Velika Dolina, sem obiskala na domu in jo našla pri likanju pionirskih rut za otvoritveni nastop šolarjev.

»Naša šola bi verjetno stala že prej,« je dejala, »a se ljudje niso mogli zediniti, kje naj jo gradijo: v Novi

vasi ali na Veliki Dolini. Načrti so bili namreč napravljeni že pred petimi leti. Sicer pa si lahko ogledate kroniko šole in iz nje boste zvedeli marsikaj zanimivega,« je dejala tov. Nikoličeva.

Prinesla mi je zajeto knjigo, v katero zdaj ona sama zapisuje vse važnejše dogodke v šoli in njenem okolišu.

Dolga pot od želja do uresničitve

Na Veliki Dolini je bila leta 1856 ustanovljena župnijska šola. Dve leti kasneje je postala redna enorazredna ljudska šola s sedežem v poslopju sedanjega krajevnega urada. Čez leta so jo spreminili v dvorazrednico in

Tovarišica Pavlina Lazanški z Velike Doline ima vsak dan kopico vzgojnih skrbi, saj mora nadzorovati kar tri šolarje v družini. Njena želja je, da bi vsi dobro napredovali in si nabrali dovolj znanja za samostojno življenje. Dograditev nove šole na Veliki Dolini jo navdaja z radostjo in ponosom, še posebno pa se je veselijo njeni otroci.

(Foto: J. Teppey)

okoli leta 1890 v trirazredno šolo. Zanj so odkupili hišo trgovca in gostinčarja Melharja in jo preuredili v učilnico. V tej stavbi je šola še danes.

Po prvi svetovni vojni so jo razširili v petrazrednico in sprejeli v službo dve učiteljici. Z upraviteljem so bili na šoli zdaj trije prosvetni delavci.

Župnik Janez Gnjesda je tedaj nahujskal kmote proti

učitelstvu, čes, da bodo morali zdaj plačevati še dve učiteljici, ki vendarle tudi zakonska moža. Prišlo je do demonstracij in v noči med 20. in 21. oktobrom 1920 so kmote streljali v upraviteljevo stanovanje. Na sredo ni bil nihče ranjen, šolo pa so zaprli do aprila naslednjega leta.

Že leta 1908 je vladna komisija avstroogrške monarhije odredila gradnjo nove šole. Vse je ostalo le na papirju. Potem so leta 1928 odkupili zemljišče zanj prav tam, kjer so šolo zgradili zdaj. Leta 1931 so se lotili zasilne rešitve. Dozdali so sanitarije in pridobili s tem eno učilnico. Šesti, sedmi in osmi razred so imeli zaradi pomanjkanja prostora pouk le vsak drugi dan. Stavba ni bila pojam popravljena vse do leta 1960, ko so jo delno obnovili.

Šolski okoliš Velika Dolina obsega 16 vasi: Veliko in Malo Dolino, Perišče, Brezje, Ponikvo, Laze, Koritno, Cirnik, Gaj, Ribn'co, Jesenice, Obrežje, Novo vas, Rajec, Podgračeno in Bregansko selo.

Letos je na šoli 290 učencev. Število rojstev se v tem okolišu povečuje in kaže, da bo čez nekaj let poraslo tudi število šolobveznih otrok. Domačini menijo, da tej šoli ne bo zlopa znanja lo otrok.

JOZICA TEPPEY

Učiteljica Helena Nikoličeva in Janez Gajski v živahnem pomenku o pripravah na otvoritev nove šole na Veliki Dolini. Pa nista edina, ki sta v pogovorih o šoli takole nasmejana. Slehernemu občanu te dni lahko preberemo le zadovoljstvo na obrazu, kajti ni je stvari, za katero bi se v zadnjih letih tako zavzeli, kot prav za hišo znanja!

BREŽIŠKE VESTI

Udeleženci slavnostne seje občinske skupščine Brežice, ki je bila prejšnji četrtek dopoldne v dvorani prosvetnega doma na Veliki Dolini, so odšli po seji skupno k otvoritvi nove šole. Na sliki: predsednik Oho SZDL Janez Volčanšek, zvezni poslanec Boris Ziherl, častni občan brežiške občine dr. Ivan Ribar, sekretar ObK ZKS Vinko Jurkas in podpredsednik občinske skupščine Franc Bukovinsky (z leve proti desni), v ozadju: odborniki brežiške občinske skupščine (Foto: T. Gošnik)

„Nova šola - ponos našega kraja!“

Praznik, kakršnega Velika dolina še ni doživela

V čistem sončnem jutru so se danes teden začeli zbirati na Veliki Dolini prvi gostje. Najbolj zgodnji so bili športniki. Prisostvovali so razgledni športnih tekmovanj med sosednjimi podružnicami in podelitvi pokalov.

Ob desetih je bila v novi dvorani prosvetnega doma slavnostna seja občinske skupščine Brežice. Gostov se je do takrat pripeljalo toliko kot jih Velika Dolina še ni sprejela. Domačini so jih pričakali s prisrčnimi stiski rok in z radostjo v očeh. Slavnostne seje v počastitev občinskega praznika so se med drugim udeležili tudi član CK ZKJ in zvezni poslanec Boris Ziherl, častni občan brežiške občine dr. Ivan Ribar, član CK ZKS Silvo Gorenc, pomočnik republiške

ga sekretarja za kulturo Franc Galič, predsedniki občinskih skupščin Krško, Sevnica, Samobor in Zaprešič, republiški poslanci, predstavniki organizacij garnizona Cerklje, predstavniki delovnih in družbenih organizacij iz domače in sosednjih občin.

Predsednik skupščine tov. Milan Sepetavc je v govoru obudil spomine na ustanovitve Brežiške čete v letu 1941 in poudaril, da sovpada letošnji praznik brežiške občine z 20-letnico osvoboditve in 10-letnico ustanovitve brežiške občine. Naštel je dosežene uspehe v minulem obdobju in opozoril na naloge, ki čakajo občane pri uresničevanju gospodarske reforme.

Slavnostno sejo so pozdravili pionirji iz Velike Doline in štafeta športnikov, ki je pritekla iz Brežic.

Po seji so se domačini in gostje zbrali pred novo šolo, ki jo je odprl pomočnik sekretarja za prosveto SRS tov. Franc Galič.

Zanimive podatke je pre-

brala o novi šoli zbrani množici tov. Helena Nikolič, toplo pa so ljudje pritrdjevali tudi Zdenku Dolinarju, dolgoletnemu šolskemu upravitelju v Dolini, ko je govoril o zgodovini boja za novo šolo.

To je bil velik trenutek in težko je popisati navdušenje in ponos, ki so ga ob tej priložnosti občutili občani krajevne skupnosti Velika Dolina. Uresničili so se jim načrti, ki so jih kovali že mnoge generacije pred njimi. Dobili so šolo, kakršno so želeli. Pouk bo v njej mnogo lažji, saj je dovolj prostorna in lahko bodo razvili svobodne dejavnosti, imajo pa tudi vse možnosti za dodatno pomoč pri učenju. Šolarji se se zdaj za vedno poslovili od tesnih, neprimernih učilnic. Odprla so se jim vrata nove, lepše šole, v kateri bodo lahko uspešneje napredovali.

V počastitev občinskega praznika so imeli na Veliki Dolini še vrsto drugih prireditev: športna tekmovanja, srečanje čebelarjev, vaje gasilskih društev, baklado, kres in slavnostno akademijo na predvečer praznika, naslednji dan popoldne pa še dobro obiskano zabavno popoldne, združeno s streljanjem na glinaste golobe.

**BREŽIŠKE
VESTI**